

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN NGỌC ANH

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CHÈ
CỦA CÁC HỘ NÔNG DÂN TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN NGỌC ANH

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CHÈ
CỦA CÁC HỘ NÔNG DÂN TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Thị Gấm

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn này là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi, không sao chép bất kỳ công trình nghiên cứu hay luận văn của tác giả khác, luận văn được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết, nghiên cứu và khảo sát tình hình thực tiễn.

Các số liệu, và những kết quả trong luận văn là trung thực, các thông tin, tài liệu tham khảo có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng./.

Tác giả luận văn

Nguyễn Ngọc Anh

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành là kết quả của quá trình học tập, nghiên cứu lý luận và tích lũy kinh nghiệm thực tế của tác giả. Những kiến thức mà thầy cô giáo truyền thụ đã làm sáng tỏ những ý tưởng, tư duy của tác giả trong quá suốt trình thực hiện luận văn này.

Nhân dịp này, tôi xin tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến **PGS.TS. Nguyễn Thị Gấm**, đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn quý thầy, cô sau đại học, Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên, đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn các cơ quan: Cục Thống kê tỉnh, Sở Công thương, UBND, Chi cục Thống kê, và Trạm Khuyến nông huyện Đồng Hỷ đã cho phép thu thập thông tin, số liệu phục vụ cho quá trình nghiên cứu. Trân trọng cảm ơn bà con nông dân đã nhiệt tình giúp đỡ, cung cấp số liệu thực tiễn trong quá trình sản xuất của hộ giúp cho quá trình nghiên cứu được củng cố thêm các dữ liệu thực tiễn.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn những người thân trong gia đình đã giúp đỡ tôi lúc khó khăn, vất vả để hoàn thành luận văn. Tôi xin chân thành cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp đã động viên tạo mọi điều kiện thuận lợi và đóng góp những ý kiến quý báu để giúp tôi hoàn thành luận văn này./.

Thái Nguyên, năm 2016

Tác giả luận văn

Nguyễn Ngọc Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp mới của luận văn	3
5. Bố cục luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ HIỆU QUẢ KINH TẾ TRONG SẢN XUẤT CHÈ CỦA HỘ	5
1.1. Cơ sở lý luận về hiệu quả kinh tế sản xuất chè của hộ nông dân	5
1.1.1. Kinh tế hộ nông dân sản xuất chè	5
1.1.2. Một số lý luận về hiệu quả kinh tế	7
1.1.3. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế	13
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế sản xuất chè của hộ nông dân	15
1.2. Cơ sở thực tiễn về nâng cao hiệu quả kinh tế cây chè	20
1.2.1. Kinh nghiệm nâng cao hiệu quả kinh tế cây chè ở một số địa phương trong cả nước	20
1.2.2. Tình hình sản xuất và tiêu thụ chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	24
1.2.3. Bài học kinh nghiệm nâng cao hiệu quả kinh tế chè tại huyện Đồng Hỷ	29
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	31
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	31
2.2. Phương pháp tiếp cận	31
2.3. Phương pháp nghiên cứu	32

2.3.1. Chọn điểm nghiên cứu	32
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu	33
2.3.3. Phương pháp Tổng hợp số liệu	35
2.3.4. Phương pháp phân tích số liệu	35
2.3.5. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	40
Chương 3. THỰC TRẠNG HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CHÈ CỦA HỘ NÔNG DÂN TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN..	44
3.1. Đặc điểm tự nhiên, Kinh tế xã hội huyện Đồng Hồ, tỉnh Thái Nguyên	44
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	44
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	47
3.1.3. Tình hình sản xuất, tiêu thụ chè của huyện Đồng Hồ	52
3.2. Thực trạng hiệu quả kinh tế cây chè của các hộ trên địa bàn huyện Đồng Hồ, tỉnh Thái Nguyên	54
3.2.1. Thông tin chung về các hộ điều tra	54
3.2.2. Kết quả sản xuất chè của nhóm hộ điều tra	61
3.2.3. Tình hình chi phí sản xuất chè của hộ	64
3.2.4. Hiệu quả kinh tế cây chè của các hộ trên địa bàn huyện Đồng Hồ	66
3.2.5. Đánh giá tác động của các nhân tố đến hiệu quả kinh tế cây chè của hộ nông dân trồng chè ở huyện Đồng Hồ	70
3.2.6. Đánh giá của các hộ nông dân về các yếu tố cần thiết để nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất chè tại huyện Đồng Hồ	75
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế cây chè của các hộ trên địa bàn huyện Đồng Hồ, tỉnh Thái Nguyên	77
3.4. Đánh giá chung về kết quả và hiệu quả kinh tế cây chè	79
3.4.1. Những mặt đạt được	79
3.4.2. Những hạn chế và nguyên nhân	80
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CHÈ CỦA HỘ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	83
4.1. Quan điểm, mục tiêu, phương hướng phát triển chè của huyện	83
4.1.1. Quan điểm về phát triển sản xuất, kinh doanh chè	83

4.1.2. Những căn cứ pháp lý phát triển sản xuất, kinh doanh chè	83
4.2. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế cây chè trên địa bàn huyện .	84
4.2.1. Nhóm giải pháp đối với chính quyền địa phương	84
4.2.2. Nhóm giải pháp đối với nông hộ.....	87
4.3. Kiến nghị.....	89
4.3.1. Đối với tỉnh và huyện.....	89
4.3.2. Đối với hộ trồng chè.....	90
KẾT LUẬN	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO	94
PHỤ LỤC	96

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Giải nghĩa
BQ	Bình quân
BVTV	Bảo vệ thực vật
CNH - ĐTH	Công nghiệp hoá - Đô thị hoá
GAP	Good Agriculture Production - Thực hành nông nghiệp tốt
GlobalGAP	Global Good Agricultural Practice - Thực hành nông nghiệp tốt toàn cầu
GO	Gross Output - Tổng giá trị sản xuất
HACCP	Hazard Analysis Critical Control Point - Phân tích mối nguy và điểm kiểm soát giới hạn
IC	Intermediate Cost - Chi phí trung gian
ICM	Crop Management - Chương trình quản lý cây trồng tổng hợp
IPM	Integrated Pests Management - Chương trình quản lý dịch hại tổng hợp
ISO	International Organisation for Standardisation - tiêu chuẩn về hệ thống quản lý chất lượng
MI	Mix Income - Thu nhập hỗn hợp
Ngđ	Nghìn đồng
PTNT	Phát triển nông thôn
TC	Tổng chi phí
TĐPTBQ	Tốc độ phát triển bình quân
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TSCĐ	Tài sản cố định
VA	Value Added - Giá trị gia tăng
VietGAP	Vietnamese Good Agricultural Practices - Thực hành sản xuất nông nghiệp tốt ở Việt Nam
WTO	Tổ chức thương mại thế giới

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1: Diện tích chè của tỉnh Thái Nguyên phân theo huyện giai đoạn 2005 - 2014....	25
Bảng 1.2: Tình hình sản xuất chè tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2005 - 2015	26
Bảng 1.3: Tổng thể thực trạng thị trường ngành chè Thái Nguyên đến năm 2014 ..	28
Bảng 2.1: Mô tả biến sử dụng trong mô hình hàm sản xuất CD.....	37
Bảng 3.1. Hiện trạng sử dụng đất huyện Đồng Hỷ qua các năm	47
Bảng 3.2 Tình hình dân số và lao động huyện Đồng Hỷ qua các năm (2012-2014)	48
Bảng 3.3: Số trường, lớp, giáo viên và học sinh phổ thông huyện Đồng Hỷ	50
Bảng 3.4. Giá trị sản xuất ngành nông nghiệp theo giá hiện hành huyện Đồng Hỷ qua các năm (2012-2014)	51
Bảng 3.5: Diện tích, năng suất và sản lượng chè của huyện Đồng Hỷ qua các năm (2012 - 2014)	52
Bảng 3.6. Phân loại hộ điều tra theo loại hình hộ	54
Bảng 3.7. Phân hộ điều tra theo mức thu nhập	55
Bảng 3.8. Tình hình nhân lực của hộ (tính bình quân/hộ)	56
Bảng 3.9. Phương tiện sản xuất của hộ (tính bình quân/hộ)	57
Bảng 3.10. Tình hình đất sản xuất của hộ (tính bình quân/hộ)	58
Bảng 3.11. Tình hình sản xuất chè của hộ theo loại hình sản xuất (tính bình quân/hộ)	59
Bảng 3.12. Tình hình sản xuất chè của hộ theo mức thu nhập (tính bình quân/hộ) .	60
Bảng 3.13. Tình hình sản xuất chè của hộ theo vùng (tính bình quân/hộ)	61
Bảng 3.14: Kết quả sản xuất chè của hộ theo loại hình hộ (tính bình quân/sào/hộ/năm)	62
Bảng 3.15: Kết quả sản xuất chè của hộ theo mức thu nhập (tính bình quân/sào/hộ/năm)	62
Bảng 3.16: Kết quả sản xuất chè của hộ theo vùng (tính bình quân/sào/hộ/năm)....	64
Bảng 3.17: Hiệu quả sản xuất chè của hộ theo loại hình hộ (tính bình quân/hộ)	66
Bảng 3.18: Hiệu quả sản xuất chè của hộ theo thu nhập (tính bình quân/hộ)	68
Bảng 3.19: Hiệu quả sản xuất chè của hộ theo vùng (tính bình quân/hộ)	69
Bảng 3.20. Kết quả phân tích hàm CD	70
Bảng 3.21. Kết quả ước lượng hàm giới hạn sản xuất.....	73
Bảng 3.22. Hiệu quả kỹ thuật sản xuất chè của các hộ điều tra.....	74
Bảng 3.23: Đánh giá của các hộ nông dân về nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất chè của nông hộ trên địa bàn huyện Đồng Hỷ	75

DANH MỤC HÌNH

Hình 2.1: Hàm năng suất trung bình và hàm năng suất tối đa	39
--	----